

Vergaderjaar 2024–2025

**36 613 IV**

## **Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met Miljoenennota)**

**Nr. 2**

### **MEMORIE VAN TOELICHTING**

#### **A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL**

##### **Wetsartikelen 1 tot en met 3**

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in:

de departementale begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV);  
de begrotingsstaat voor het BES-fonds (H).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,  
J.J.M. Uitermark

## B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

### 1. Leeswijzer

Voor u ligt de suppletoire begroting september van Koninkrijksrelaties. De suppletoire begroting september geeft een beeld van de uitvoering van de begroting voor het jaar 2024. De stand wordt opgebouwd vanaf de stand van de vastgestelde begroting 2024.

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties worden toegelicht, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

**Tabel 1 Ondergrens (staffel) op basis van de Rijksbegrotingsvoorschriften 2024**

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
1. Versterken rechtsstaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Slavernijverleden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
4. Bevorderen sociaaleconomische structuur	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.
8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
1. BES-fonds	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.

## 2. Beleidsartikelen Koninkrijksrelaties

### 2.1 Artikel 1. Versterken rechtsstaat

Budgettaire gevolgen van beleid

**Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 versterken rechtsstaat suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)**

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)	
<b>Art.</b>	<b>Verplichtingen</b>	<b>43.771</b>	<b>- 6.186</b>	<b>37.585</b>
	<b>Uitgaven</b>	<b>43.771</b>	<b>- 6.186</b>	<b>37.585</b>
<b>1.0</b>	<b>Versterken rechtsstaat</b>	<b>43.771</b>	<b>- 6.186</b>	<b>37.585</b>
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	28	- 28	0
	Bestuurlijke aanpak	28	- 28	0
	<i>Opdrachten</i>	199	20	219
	Detentie – Algemeen	79	0	79
	Diverse opdrachten	120	20	140
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	1.944	- 99	1.845
	Detentie – Algemeen	1.944	- 99	1.845
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	972	532	1.504
	Overige bijstand aan de landen	0	504	504
	Bestuurlijke aanpak	972	28	1.000
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	16.400	20	16.420
	Detentie – Vastgoed	16.400	20	16.420
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	24.228	- 6.631	17.597
	Grensbewaking (Defensie)	10.543	0	10.543
	Recherchecapaciteit (JenV)	1.699	- 1.299	400
	Rechterlijke macht (JenV)	7.122	- 626	6.496
	Douane (Financiën)	4.864	- 4.706	158
	<b>Ontvangsten</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting

#### Artikel 1.0 Versterken rechtsstaat

##### Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

###### *Recherchecapaciteit (JenV)*

Deze mutatie betreft een overboeking van LPO-middelen van de begroting van Koninkrijksrelaties (IV) naar de begroting van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het Recherche Samenwerkingsteam. Dit gebeurt conform het financieringsconvenant tussen de Ministeries van BZK en JenV.

###### *Rechterlijke macht (JenV)*

##### Douane (Financiën)

Dit betreft voornamelijk een overboeking van de begroting van Koninkrijksrelaties (IV) naar de begroting van het Ministerie van Financiën (IXB) voor de Douane Nederland. Deze middelen zijn bestemd voor de lokale

grens- en handhavingdiensten op de eilanden Curaçao, Aruba en Sint Maarten.

## 2.2 Artikel 2. Slavernijverleden

Budgettaire gevolgen van beleid

**Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 slavernijverleden suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)**

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
<b>Verplichtingen</b>	<b>3.333</b>	<b>- 1.883</b>	<b>1.450</b>
<b>Uitgaven</b>	<b>3.333</b>	<b>- 1.883</b>	<b>1.450</b>
<b>2.0 Slavernijverleden</b>	<b>3.333</b>	<b>- 1.883</b>	<b>1.450</b>
<i>Subsidies (regelingen)</i>	3.333	- 3.333	0
Maatschappelijke initiatieven	3.333	- 3.333	0
<i>Opdrachten</i>	0	1.450	1.450
Maatschappelijke initiatieven	0	1.450	1.450
<b>Ontvangsten</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting

#### Artikel 2.0 Slavernijverleden

##### Subsidies

###### *Maatschappelijke initiatieven*

Op dit moment wordt met de (beoogd) uitvoerder de subsidieregeling verder uitgewerkt om de uitvoering te kunnen starten. Er wordt voorzien dat de uitwerking laat in dit jaar gereed is waarna de uitvoering van de regeling kan starten. Hierdoor start de uitvoering in 2025 en zullen er geen middelen worden verstrekt in 2024. Hierop wordt het kasritme aangepast, de middelen uit 2024 worden doorgeschoven naar het laatste jaar van de regeling (2029).

##### Opdrachten

###### *Maatschappelijke initiatieven*

Dit betreft voor 2024 een reallocatie vanuit artikel 7 onvoorzien ten behoeve van de uitvoeringskosten subsidies slavernijverleden. Tevens vindt er een reallocatie plaats voor het programma bureau slavernijverleden voor 2024.

## 2.2 Artikel 4. Bevorderen sociaaleconomische structuur

Budgettaire gevolgen van beleid

**Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 bevorderen sociaaleconomische structuur suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)**

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
<b>Art. Verplichtingen</b>	<b>41.412</b>	<b>- 10.913</b>	<b>30.499</b>
<b>Uitgaven</b>	<b>43.806</b>	<b>- 10.913</b>	<b>32.893</b>
<b>4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba</b>	<b>29.893</b>	<b>- 7.227</b>	<b>22.666</b>
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>16.916</i>	<i>- 2.970</i>	<i>13.946</i>
Diverse subsidies	100	346	446
Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)	14.182	- 3.182	11.000
Onderwijshuisvesting Curaçao	2.634	- 134	2.500
<i>Opdrachten</i>	<i>5.563</i>	<i>- 1.241</i>	<i>4.322</i>
Opdrachten landen	563	- 241	322
Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)	5.000	- 1.000	4.000
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>5.268</i>	<i>- 4.125</i>	<i>1.143</i>
Toeslagen op pensioenen NA	5.268	- 4.125	1.143
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>2.000</i>	<i>686</i>	<i>2.686</i>
Bijdrage landen	0	120	120
Onderwijshuisvesting Curaçao	0	566	566
Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)	2.000	0	2.000
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>146</i>	<i>423</i>	<i>569</i>
Diverse bijdragen	146	423	569
<b>4.2 Caribisch Nederland</b>	<b>13.913</b>	<b>- 3.686</b>	<b>10.227</b>
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>1.604</i>	<i>1.640</i>	<i>3.244</i>
Subsidies Caribisch Nederland	1.604	1.640	3.244
<i>Opdrachten</i>	<i>2.130</i>	<i>868</i>	<i>2.998</i>
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	1.530	0	1.530
Opdrachten Caribisch Nederland	600	868	1.468
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>1.349</i>	<i>0</i>	<i>1.349</i>
Pensioenen en uitkeringen politieke ambtsdragers	1.349	0	1.349
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>8.830</i>	<i>- 6.194</i>	<i>2.636</i>
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	8.830	- 6.194	2.636
<b>Ontvangsten</b>	<b>1.149</b>	<b>0</b>	<b>1.149</b>

### Toelichting

#### Artikel 4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba

##### Subsidies

##### *Tijdelijke werkorganisatie*

De uitputting van het Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) budget is de afgelopen maanden achtergebleven bij wat initieel werd verwacht. Dit is onder ander het geval omdat er beperkte invloed is op het moment van start van projecten en omdat het finaliseren van plannen of besluitvorming in de Landen vaak langer op zich laat wachten. Om gedegen planvorming en besluitvorming te faciliteren, wordt het budget van 2024 naar de jaren 2026 en 2027 doorgeschoven, omdat in deze jaren resultaten

worden gerealiseerd. In deze suppletoire begroting gaat het in totaal om € 4,2 mln., waarvan € 3,2 mln. bij subsidies.

## **Opdrachten**

### *Opdrachten Tijdelijke werkorganisatie*

De uitputting van het Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) budget is de afgelopen maanden achtergebleven bij wat initieel werd verwacht. Dit is onder ander het geval omdat er beperkte invloed is op het moment van start van projecten en omdat het finaliseren van plannen of besluitvorming in de Landen vaak langer op zich laat wachten. Om gedegen planvorming en besluitvorming te faciliteren, wordt het budget van 2024 naar de jaren 2026 en 2027 doorgeschoven, omdat in deze jaren resultaten worden gerealiseerd. In deze suppletoire begroting gaat het in totaal om € 4,2 mln., waarvan € 1,0 mln. bij opdrachten.

## **Inkomensoverdrachten**

### *Toeslagen op pensioenen NA*

Onttrekkingen aan de toeslagen op pensioenen hebben voornamelijk betrekking op: de hoger uitvallende kosten voor de aanschaf van de stormwaterpomp in Sint Maarten, de bijhorende RVO opdracht en de kosten voor de accountantscontrole. Ook betreft dit verscheidene reallocaties voor onder andere de stijgende kosten van de Vertegenwoordiging van Nederland in Aruba, Curaçao en Sint Maarten (VNACS).

## **Artikel 4.2 Caribisch Nederland**

### **Subsidies (regelingen)**

#### *Subsidies Caribisch Nederland*

Dit betreft een bijdrage aan het Caribbean Regional Technical Assistance Centre en is een reallocatie van artikel 7 nog onverdeeld.

### **Bijdrage aan medeoverheden**

#### *Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht*

Dit betreffen overboekingen naar het BES-fonds naar aanleiding van gemaakte bestuurlijke afspraken met Sint-Eustatius (€ 0,8 mln.) en Bonaire (circa € 1,6 mln.). Daarnaast heeft er een overboeking plaatsgevonden van gelden voor openbaar vervoer naar het BES-Fonds (€ 0,8 mln.).

Verder wordt er voor herstelwerkzaamheden aan de klif op Sint Eustatius € 3,0 mln. van 2024 doorgeschoven naar 2027. Er worden verschillende natuur- en erosieprojecten ondernomen op het eiland, waaronder de aanpak van loslopende dieren. Doordat de voortgang op deze projecten achterblijft, is besloten de herstelwerkzaamheden aan de klif op te schorten. Door de grote samenhang tussen de projecten zouden deze werkzaamheden namelijk ondoelmatig zijn. Er wordt nu actie ondernomen om voortgang op de natuur- en erosieprojecten te bewerkstelligen. Het belang van de herstelwerkzaamheden is hiermee niet weggenomen. De € 3 mln. is nodig in 2027 omdat er een nieuwe aanbesteding moet plaatsvinden voor deel twee van het klifproject. Uitvoering van het project zal enkele jaren in beslag nemen, waardoor het betaall Ritme tot in 2027 loopt.

## 2.3 Artikel 5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen

Budgettaire gevolgen van beleid

**Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 schuldsanering/lopende inschrijving/leningen suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)**

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
<b>Art. Verplichtingen</b>	<b>0</b>	<b>66.000</b>	<b>66.000</b>
<b>Uitgaven</b>	<b>28.517</b>	<b>66.000</b>	<b>94.517</b>
<b>5.1 Schuldsanering Curaçao en Sint Maarten</b>	<b>28.517</b>	<b>0</b>	<b>28.517</b>
<i>Leningen</i>	28.517	0	28.517
Schuldsanering	28.517	0	28.517
<b>5.2 Leningen / garanties Curaçao, Sint Maarten en Aruba</b>	<b>0</b>	<b>66.000</b>	<b>66.000</b>
<i>Leningen</i>	0	66.000	66.000
Lopende inschrijving en leningen Curaçao en Sint Maarten	0	66.000	66.000
<b>Ontvangsten</b>	<b>145.155</b>	<b>0</b>	<b>145.155</b>

### Toelichting

#### 5.2 Leningen / garanties Curaçao, Sint Maarten en Aruba

##### Leningen

###### *Lopende inschrijving en leningen Curaçao en Sint Maarten*

Met de suppletoire begroting september wordt er financiële ruimte gereserveerd in de begroting, mocht Nederland, op basis van de in de Rijkswet financieel toezicht opgenomen zogenaamde lopende inschrijving, een annuïtaire lening ter grootte van € 66 mln. (ANG 132 miljoen) aan Sint Maarten verstrekken. Deze lening heeft een looptijd van 25 jaar en is ter financiering van een aantal benodigde investeringen. Het betreft investeringen voor het detentiewezen (nieuwbouw gevangenis), energievoorziening en voor de geestelijke gezondheidszorg. Het uiteindelijk verstrekken van de lening is afhankelijk van een positief advies van het College financieel toezicht en instemming van de ministerraad, cf. het beleidskader risicoregelingen.

## 2.4 2.4 Artikel 8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden

Budgettaire gevolgen van beleid

**Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 wederopbouw Bovenwindse Eilanden suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)**

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)	
<b>Art.</b>	<b>Verplichtingen</b>	<b>1.569</b>	<b>1.650</b>	<b>3.219</b>
	<b>Uitgaven</b>	<b>1.569</b>	<b>1.650</b>	<b>3.219</b>
<b>8.1</b>	<b>Wederopbouw</b>	<b>1.569</b>	<b>1.650</b>	<b>3.219</b>
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>0</i>	<i>950</i>	<i>950</i>
	Diverse subsidies	0	950	950
	<i>Opdrachten</i>	<i>1.569</i>	<i>700</i>	<i>2.269</i>
	Wederopbouw op Sint Maarten	1.569	700	2.269
	<b>Ontvangsten</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting

#### Artikel 8.1 Wederopbouw

##### *Diverse subsidies*

Er zijn middelen onttrokken uit artikel 1 (douane € 0,1 mln.), 4 (pensioenen € 0,7 mln.) en 7 (onvoorzien € 0,2 mln.) voor de ondersteuning voor het Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ontwikkeling Milieu en Infrastructuur (VROMI) op Sint Maarten voor capaciteit ten behoeve van de wederopbouw projecten.

##### *Opdrachten*

De kosten voor het aanschaffen van de stormwaterpompen in Sint Maarten, de bijbehorende RVO opdracht en de kosten voor de accountant-scontrole zijn hoger dan initieel werd verwacht. Daarom vindt er een reallocatie plaats van artikel 4 naar artikel 8.

Verder kunnen door vertraging in de uitvoering en de regels voor bevoorschotting niet alle middelen worden besteed in 2024. Het gaat hier onder andere om de middelen die worden verstrekt aan minVROMI op Sint Maarten en de middelen voor de aanschaf van de stormwaterpompen.



### 3. Niet-Beleidsartikelen Koninkrijksrelaties

#### 3.1 Artikel 6. Apparaat

Budgettaire gevolgen

**Tabel 7 Budgettaire gevolgen artikel 6 apparaat suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)**

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)	
<b>Art.</b>	<b>Verplichtingen</b>	<b>32.819</b>	<b>2.235</b>	<b>35.054</b>
	<b>Uitgaven</b>	<b>32.819</b>	<b>2.235</b>	<b>35.054</b>
<b>6.0</b>	<b>Apparaat</b>	<b>32.819</b>	<b>2.235</b>	<b>35.054</b>
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>20.406</i>	<i>2.138</i>	<i>22.544</i>
	Eigen personeel	19.228	2.158	21.386
	Inhuur externen	1.178	- 20	1.158
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>12.413</i>	<i>97</i>	<i>12.510</i>
	Overige materiële uitgaven	12.413	97	12.510
	<b>Ontvangsten</b>	<b>0</b>	<b>2.936</b>	<b>2.936</b>

#### Toelichting

##### Personele uitgaven

###### *Eigen personeel*

Dit betreft voornamelijk de in 2024 betaalde afdracht aan KR door de opdrachtgevers voor de basisdienstverlening SSO-CN. De ontvangst van deze afdracht wordt via een desaldering toegevoegd aan het budget van 2024.

##### Ontvangsten

In 2024 hebben de opdrachtgevers voor de basisdienstverlening SSO-CN een afdracht betaald aan KR. De ontvangst van deze afdracht wordt via een desaldering toegevoegd aan het budget van 2024.

#### 3.2 Artikel 7. Nog onverdeeld

Budgettaire gevolgen

**Tabel 8 Budgettaire gevolgen artikel 7 nog onverdeeld suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)**

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)	
<b>Art.</b>	<b>Verplichtingen</b>	<b>5.372</b>	<b>- 5.336</b>	<b>36</b>
	<b>Uitgaven</b>	<b>5.372</b>	<b>- 5.336</b>	<b>36</b>

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)	
<b>7.0</b>	<b>Nog onverdeeld</b>	<b>5.372</b>	<b>- 5.336</b>	<b>36</b>
	<i>Nog te verdelen</i>	5.372	- 5.336	36
	Onvoorzien	5.372	- 5.336	36
	<b>Ontvangsten</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## Toelichting

### Onvoorzien

Er zijn diverse reallocaties naar andere artikelen, waarbij de grootste overboekingen de subsidie aan het Caribbean Regional Technical Assistance Centre (artikel 4.2) is en de uitvoeringskosten subsidies slavernijverleden.

## 4. Beleidsartikel BES-fonds

### 4.1 Artikel 1. BES-fonds

**Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 BES-fonds suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)**

	Vastge- stelde begroting (incl. Suppletoire begro- tingen, NvW en amende- menten) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)	
<b>Art.</b>	<b>Verplichtingen</b>	<b>84.130</b>	<b>9.643</b>	<b>93.773</b>
	<b>Uitgaven</b>	<b>84.130</b>	<b>9.643</b>	<b>93.773</b>
<b>1.0</b>	<b>Bijdrage aan medeoverheden</b>	<b>84.130</b>	<b>9.643</b>	<b>93.773</b>
	Vrije uitkering	84.130	9.643	93.773
	<b>Ontvangsten</b>	<b>84.130</b>	<b>9.643</b>	<b>93.773</b>

## Toelichting

### Bijdrage aan medeoverheden

Er zijn overboekingen van de begroting van Koninkrijksrelaties (IV) naar het BES-fonds naar aanleiding van de gemaakte bestuurlijke afspraken met Bonaire en Sint Eustatius, voor het openbaar vervoer en voor het versterken van de ondersteuning van de eilandsraden van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Verder is er een overboeking van de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid naar het BES-fonds voor lokale armoedebestrijding, voor de eenmalige energietoelage voor huishoudens

met een laag inkomen en voor de vrije uitkering van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

### **Ontvangsten**

Op basis van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (FinBES) dienen de uitgaven en ontvangsten over ieder uitkeringsjaar voor het BES-fonds gelijk te zijn. Ten behoeve van de dekking van deze uitgaven is een post ontvangsten geraamd. De voeding van het BES-fonds is direct afkomstig uit de belastingontvangsten van het Rijk.